

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

« 28 » липня 2017 року

Одеса

№ 264/ОД

Про затвердження регіональних заходів
щодо формування мовних компетентностей
учнів загальноосвітніх навчальних закладів
з навчанням мовами національних меншин
на 2017-2021 роки

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 784 «Про затвердження Додаткових заходів щодо формування мовних компетентностей учнів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин на 2017-2021 роки»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити регіональні заходи щодо формування мовних компетентностей учнів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин на 2017-2021 роки, що додаються.

2. Відділам (управлінням) освіти районних державних адміністрацій, Одеському обласному інституту удосконалення вчителів; Департаменту освіти та науки Одеської міської ради, відділам (управлінням) освіти міських, сільських, селищних рад (за згодою), подавати щороку до 25 січня до Департаменту освіти і науки облдержадміністрації інформацію про стан виконання регіональних заходів

щодо формування мовних компетентностей учнів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин для її узагальнення (в друкованому та електронному вигляді).

3. Відділу загальної середньої та позашкільної освіти управління нормативності та якості освіти Департаменту освіти і науки облдержадміністрації узагальнювати подані матеріали та щороку до 01 лютого інформувати департамент загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України про стан виконання Додаткових заходів.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника директора Департаменту-начальника управління нормативності та якості освіти (Стельмах Н.О.)

Директор Департаменту

О.А. Лончак

Додаток до наказу
Департаменту освіти і науки
облдержадміністрації
від 28.07.2017 №264/ОД

**Регіональні заходи
щодо формування мовних компетентностей
учнів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням
мовами національних меншин на 2017-2021 роки**

Вивчення державної мови у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин з 1 класу було запроваджено в Одеській області 1991/1992 навчального року.

З метою розширення можливостей для випускників загальноосвітніх навчальних закладів області з навчанням мовами національних меншин щодо здобуття вищої освіти та подальшої самореалізації в українському суспільстві, в області розроблено регіональні заходи модернізації системи викладання української мови.

Модернізація здійснюватиметься через мовне посередництво долучення учнів до національної історії, різних масивів національної культури, здійснення якісного розвитку мовлення не тільки на уроках української мови і літератури, а й під час вивчення всіх інших предметів. Велика увага приділяється проведенню широкої інформаційно-просвітницької роботи з батьками, громадськістю, спрямованої на формування толерантності, поваги до культури, історії, мови, звичаїв та традицій як українського народу, так і представників інших національностей, які проживають на території області.

Реалізація зазначених заходів сприятиме створенню належних умов щодо формування мовних компетентностей учнів, модернізації навчально-методичного забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів, здійсненню відповідної підготовки кадрів в умовах реформування освіти.

№	Заходи	Термін виконани	Виконавці
Співпраця органів управління освітою з педагогічною, батьківською громадськістю, громадськими організаціями національних меншин, міжнародних організацій щодо сприяння формуванню мовних компетентностей учнів			
1	<p>Постійно співпрацювати з представниками громадських організацій національних меншин області (Всеукраїнською національно- культурною молдовською асоціацією, Центром болгарської культури, Центром української культури, Одеською обласною організацією національної спілки письменників України) для здійснення державної мовної політики в Україні відповідно до Конституції України, Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин. Рамкової конвенції про захист національних меншин та Нової української школи: основи Стандарту освіти, яка підтримує право національних меншин і корінних народів на вивчення і спілкування рідною мовою. Оприлюднювати відповідні матеріали проведених заходів на офіційних веб-сайтах Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації та Одеського обласного інституту удосконалення вчителів. органів управління освіти.</p>	2017-2021 роки	Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації. Одеський обласний інститут удосконалення вчителів, Департаменти освіти та науки Одеської міської ради , відділи (управління) освіти райдержадміністрації, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення об'єднаних територіальних громад
2.	<p>Щорічно проводити в навчальних закладах масові заходи, конкурси, фестивалі з формування мовних компетентностей учнів та національно- патріотичного виховання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Міжнародний день письменності; - День української писемності та мови; - Конкурс з української мови імені Петра Яцика; - Міжнародний день рідної мови; - Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка; - Інтелектуальні змагання для учнів 8-11 класів з української мови та літератури. 	2017-2021 роки	Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації. Одеський обласний інститут удосконалення вчителів. Департаменти освіти та науки Одеської міської ради , відділи (управління) освіти райдержадміністрації, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення об'єднаних територіальних
Модернізація навчально-методичного забезпечення			

	<p>Модернізувати (оновити) навчальні програми з української мови для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин та навчальних програм з мов і літератур національних меншин:</p> <ul style="list-style-type: none"> - українська мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням молдовською мовою); - молдовська мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням молдовською мовою); - література (молдовська та зарубіжна, інтегрований курс) (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням молдовською мовою); - молдовська мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою); - гагаузька мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою); - болгарська мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою); - ромська мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою). 	2017	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
	<p>Розробити навчальні програми з української мови для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин та навчальних програм з мов і літератур національних меншин: української мови (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням молдовською мовою);</p> <ul style="list-style-type: none"> - молдовська мова і література (інтегрований курс) (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням молдовською мовою); - молдовська мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою); молдовська мова (профільний рівень) з навчанням молдовською мовою; молдовська література (профільний рівень) з навчанням молдовською мовою; - гагаузька мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою); - болгарська мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою); - ромська мова (програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою). 	2017 р.	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
3	Розробити програму спецкурсу з української мови «Практикум з української орфографії та пунктуації» для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.	2018 рік	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
4.	Розробити програму спецкурсу з української літератури «Часопросторовий підхід до аналізу літературного твору» для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.	2018 рік	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів

5.	Щорічно до нового навчального року розробляти методичні рекомендації щодо вивчення української мови та літератури у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин та українською мовою навчання, молдовської мови і літератури, болгарської мови і гагаузької.	2017-2021 роки	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
6.	Розробити і видати молдовсько-український словник, молдовсько-український розмовник, порівняльний українсько-молдовський словник фразеологізмів.	2017-2020 роки	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів, Всеукраїнська
7.	Оновити регіональну програму з літератури рідного краю відповідно до модернізованих навчальних програм з української літератури для 5-9 класів та 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.	2017 рік	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів, Одеська національна спілка письменників України
8.	Розробити і видати на допомогу вчителям-словесникам у роботі поурочні плани-конспекти з української мови та літератури для 6.7.8.9 класів	2017-2021 роки	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
9.	Передбачити у робочих навчальних планах для початкової, основної та старшої школи загальноосвітніх навчальних закладів збільшення кількості годин на вивчення української мови на основі Типових навчальних планів.	2017-2021 роки	Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації, Одеський обласний інститут
10.	Продовжувати поширювати практику впровадження вивчення історії України, географії України, математики, фізичної культури, захисту Вітчизни, зарубіжної літератури, інших предметів (5-11 класи) та курсів у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин державною мовою.	2017-2021 роки	Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації, Одеський обласний інститут удосконалення вчителів, Департаменти
11.	Продовжити участь у Всеукраїнському експерименті «Формування багатомовності дітей та учнів: прогресивні європейські ідеї в українському контексті» (початкова школа, ДНЗ).	До 2020 року	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
12.	Розробити методичні рекомендації щодо реалізації можливостей навчального закладу здійснювати освітній процес двома та більше мовами - поряд з мовою навчання - державною	2018-2020 роки	Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації,
13.	При вивченні української мови у загальноосвітніх навчальних закладах для посилення індивідуальної роботи з учнями здійснювати поділ класів на групи відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128.	2017-2021 роки	адміністрації, Департаменти освіти та науки Одеської міської ради, відділи (управління) освіти райдержадміністрації,
14.	Продовжити та удосконалити на курсах підвищення кваліфікації вчителів української мови та літератури спецкурс «Методика навчання учнів української мови в полікультурному мовному середовищі».	2017-2021 роки	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
15.	Удосконалити програми очно-заочних курсів підвищення кваліфікації вчителів з вивчення української мови для вчителів історії, математики, правознавства, географії, інших предметів, які викладають в загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних	2017-2021 роки	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів

1 6.	Проводити виїзні тематичні курси, семінари інструктивно-методичні наради, майстер-класи з вивчення української мови і літератури, з питань методики викладання української мови і літератури, використання сучасних технологій у навчально-виховному процесі для вчителів української мови та літератури, які викладають у загальноосвітніх навчальних закладах із навчанням мовами національних меншин.	2018- 2021 роки	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
1 7.	Проводити курси з вивчення української мови для вчителів історії, географії, математики, початкових класів, інших предметів, які працюють в загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин.	2018- 2021 роки	Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
1 8.	Започаткувати роботу гуртків етнографічного напрямку, спрямованих на формування в молоді національної самосвідомості, сприяння набуттю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, прищеплення почуття поваги та любові до державної мови, вільного володіння нею через пізнання свого рідного, національного до пізнання багатонаціонального, загальнодержавного, світового.	2017- 2021 роки	райдержадміністрації, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення об'єднаних територіальних громад

Заступник директора Департаменту-
начальник управління нормативності та якості освіти

Н.О. Стельмах